

CIVITATE NOSTRA VILNA...

Prieš septynis šimtus metų, 1323 m. sausio 25 d., iš mūsų sostinės į pasaulį iškeliavo laiškas, kuriame ji paminėta pirmą kartą: (...) *žinokite, kad vieną [bažnyčią] pamokslininkų ordinui mes naujai pastatėme prieš dvejus metus mūsų mieste Vilniuje* (lot. (...) *unam de ordine predicatorum sciatis nos infra duos annos erectam in civitate nostra Vilna de novo*). Net mažai besidominčiam istorija žinoma, kad jį pasirašė mūsų sostinės įkūrėjas Gediminas, tik gali kiek nustebinti titulas, kuriuo jis laiške prisistatė: (...) *Gediminas, Dievo malone lietuvių ir rusų karalius, Žiemgalos valdovas ir kunigaikštis* (lot. (...) *Gedeminne Dei gratia Letphonorum Ruthenorumque rex, princeps et dux Semigallie*).

Ar gebėsime savo valdovams grąžinti jų tikruosius titulus, parodys laikas, o šią dieną kalbame apie gamtos jėgas, sukūrusias unikalų Vilniaus kraštovaizdį, ir mūsų pastangas jį išsaugoti ateičiai. Prisiminsime šiame mieste gyvenusius ir tebegyvenančius didžius mokslininkus ir jų darbus. Gražų jubiliejinį gimtadienį šiemet šventė geologas naftininkas V. Saulėnas, kuriam linkime daug šviesių metų! Paminėsime V. Talimmos, A. Gaigalo, K. Sakalausko, R. Kazakevičiaus sukaktis ir pasidžiaugsime moksle ir mūsų gyvenimuose paliktais jų įspaudais. Kol kas pagal pasiekimus nepralenkiamas geologas, mineralogas, kalnų inžinierius ir geochemikas Ignatas Domeika, kurio 220 m. sukaktis paminėti surengta tarptautinė mokslinė konferencija. Reikšminga naujiena – akad. prof. A. Grigelio apdovanojimas Lietuvos mokslų akademijos atminimo medaliu ir jo iniciatyva įsteigtas I. Domeikos medalis. Pirmasis toks nugulė į 99-ąjį gimtadienį švenčiančio Lietuvos geologų sąjungos (LGS) Garbės nario prof. J. Paškevičiaus delnus. Sveikinome Profesorių linkėdami sulaukti šimto metų, deja, praėjus savaitei nuo gimtadienio jis iškeliavo amžinybėn... Kolegos jam ir dar trims svarius savo

darbus jau atlikusiems LGS Garbės nariams – V. Kemėšui, J. Šimėnui ir V. Korkečiui skiria jautrius atsisveikinimo žodžius.

Mūsų bendruomenės šviesuliai rodo kelią jauniems žmonėms. Jie savo pažintį su geologija pradeda dalyvaudami olimpiadose ir stovyklose, tęsia studijuodami Vilniaus universitete, kurio auditorijose, anot akad. B. Juodkos, „tebeplevena akademinė aura“. Dalis pasiryžta siekti mokslų daktaro vardo ir gynimo komitetui pristato svarius atliktų tyrimų darbus. Šiame žurnalo numeryje susipažinsite su jaunos mokslų daktarės N. Gastevičienės tyrimų objektu – vienos gausiausių *Chironomidae* vabzdžių šeimos fosilinėmis liekanomis. Remiantis jų tyrimų rezultatais nustatomi paleoaplinkos pokyčiai ir atsekami praeities klimatiniai įvykiai, kuriuos pažinti šiandieninės klimato kaitos kontekste labai svarbu. Taip pat pasidžiaugsime naujomis dr. V. Korkečio ir akad. G. Motuzos knygomis, kuriose apibendrinti ilgamečių tyrimų rezultatai.

Vartydami šį žurnalo numerį apsilankysite jaunos menininkės S. Rukuižaitės parodoje ir pabuvosite įvairiuose Žemės kampeliuose – nukeliausite į Pietų Prancūziją, Namibiją ir Malavį, taip pat tolimąjį Tailandą. Na, o grįžę iš kelionių apsilankysite XXXIII LGS ataskaitiniame rinkimų suvažiavime, kuriame V. Kirkliauskaitė paskelbė džiugią žinią – LGS priimta į Europos geologų federaciją! Paskutinių trejų metų kadencijos LGS pirmininkė V. Šeirienė apibendrina sudėtingu pandemijos ir vyktančio karo laikotarpiu atliktus darbus ir pristato naujai išrinktą LGS tarybą bei jos pirmininką J. Satkūną. Dėkojame pasiryžusiems dirbti visų mūsų labui, linkime didelio kūrybingo įkvėpimo ir daug prasmingų darbų, apie kuriuos galbūt kažkas kalbės ir po septynių šimtų metų.

*Jūsų žurnalas
„Geologijos akiračiai“*